

2013/2176(INI)

27.9.2013

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par veidiem, kādos Eiropas Savienība var palīdzēt veidot labvēlīgu vidi
uzņēmumiem, uzņēmējdarbībai un jaunu uzņēmumu veidošanai, lai radītu
darbvietas
(2013/2176(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Referente: *Anthea McIntyre*

Atzinumu sagatavoja (*):
Josefa Andrés Barea

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

No table of contents entries found.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par veidiem, kādos Eiropas Savienība var palīdzēt veidot labvēlīgu vidi uzņēmumiem, uzņēmējdarbībai un jaunu uzņēmumu veidošanai, lai radītu darbvietas (2013/2176(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,
 - ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010)2020),
 - ņemot vērā darbu, ko veic Komisijas augsta līmeņa neatkarīgu ieinteresēto personu grupa ar administratīvo slogu saistītiem jautājumiem,
 - ņemot vērā Komisijas ziņojumu „Regulatīvā sloga mazināšana MVU — ES regulējuma pielāgošana mikrouzņēmumu vajadzībām” (COM(2011)0803),
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu par ES tiesību aktu normatīvo atbilstību (COM(2012)0746),
 - ņemot vērā Komisijas Rīcības plānu uzņēmējdarbības jomā 2020. gadam,
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Rīcības plāns, lai uzlabotu MVU piekļuvi finansējumam” (COM(2011)0870),
 - ņemot vērā Novēlotu maksājumu direktīvu (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/35/EK),
 - ņemot vērā Metālapstrādes, mašīnbūves un tehnoloģiskās rūpniecības Eiropas darba devēju padomes (CEEMET) veikto pētījumu „Elastīgi darba līgumi — pielāgojoties mainīgiem tirgus apstākļiem un nodrošinot darba ņēmēju vajadzības”¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu, kā arī Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas un Reģionālās attīstības komitejas atzinumus (A7-0000/2013),
- A. tā kā Eiropā uzņēmējdarbības izveidei ir vajadzīgs aptuveni no 13 (Apvienotā Karaliste) līdz 40 dienām (Malta)²;
- B. tā kā ir konstatēts, ka neelastīgs darba tirgus negatīvi ietekmē darbavietu radīšanu;
- C. tā kā vienotais tirgus var būtiski ietekmēt stratēģijas „Eiropa 2020” nodarbinātības mērķu

¹<http://www.ceemet.org/en/News/News/CEEMET-Survey-Flexible-employment-contracts-responding-to-changing-market-circumstances-and-meeting-employee-needs.htm>

² <http://data.worldbank.org/indicator/IC.REG.DURS>

sasniegšanu;

- D. tā kā MVU ir ES ekonomikas pamats un tiem ir milzīgas iespējas radīt jaunas darbavietas;
- E. tā kā 20,7 miljoni MVU nodrošina vairāk nekā 67 % darba vietu privātajā sektorā, 30 % no tām nodrošina mikrouzņēmumi,

Darbavietu radīšana

1. pauž bažas par izmaksām, problēmām un laiku, kas vajadzīgs, lai dažās Eiropas daļās sāktu uzņēmējdarbību; uzskata, ka, lai ES atgūtu konkurētspēju, dalībvalstīm šo procesu jācenšas vienkāršot un paātrināt;
2. norāda, ka attīstības tendences pasaulē radījušas ne vien spēcīgu konkurenci, bet arī uzņēmējdarbības iespējas; uzsver, ka dalībvalstīm ir jāveido pareizais tiesiskais regulējums, lai palīdzētu uzņēmumiem radīt darbavietas;
3. uzskata, ka, lai izveidotu darbavietu radīšanai labvēlīgu vidi, dalībvalstīm ar ES iestāžu atbalstu jāpilnveido norādītie faktori: prasmes, uzņēmējdarbība, demogrāfija, tirgus pieejamība, finansējums un darba tirgus;

Prasmes

4. uzskata, ka ES ir nopietns prasmju trūkums un prasmju neatbilstība, kas kavē ekonomikas izaugsmi;
5. norāda, ka turpmāk aizvien vairāk palielināsies augsti kvalificētu darbavietu skaits, paredzams, ka līdz 2020. gadam tiks radītas vai atbrīvosies gandrīz 90 % darbavietu, kurās būs vajadzīga vidēja vai augsta kvalifikācija;
6. pauž bažas par to, ka Eiropas izglītības un mācību sistēmas nav pielāgotas uzņēmumiem vajadzīgajām prasmēm; ar bažām norāda, ka saskaņā ar aprēķiniem 2015. gadā IKT nozarē trūkstošo kvalificēto darbinieku skaits palielināsies no 384 000 līdz 700 000 un ka turpmākajos gados uzņēmumu pieaugošo pieprasījumu nespēs apmierināt prasmju piedāvājums zinātnes, tehnoloģiju, inženierijas un matemātikas jomā;

Uzņēmējdarbība

7. pauž bažas par to, ka to ES iedzīvotāju skaits, kas vēlas būt pašnodarbināti, pēdējos 3 gados ir samazinājies no 45 % līdz 37 %, gandrīz puse no tiem pauž bažas par iespējamu bankrotu un vairāk nekā 50 % apgalvo, ka ir sarežģīti iegūt informāciju par uzņēmējdarbības sākšanu;
8. atzinīgi vērtē Komisijas Rīcības plānu uzņēmējdarbības jomā, kas atbalsta dalībvalstu centienus atvieglināt stabilu uzņēmumu izdzīvošanas spēju un sniegt godīgiem uzņēmējiem otru iespēju;
9. atzinīgi vērtē tādas programmas kā „Erasmus gados jaunajiem uzņēmējiem”, kuru mērķis ir palīdzēt jaunajiem uzņēmējiem apgūt attiecīgās prasmes, kas vajadzīgas uzņēmuma vadīšanai, un uzskata, ka šādas programmas būtu jāatbalsta arī turpmāk, lai palīdzētu

uzņēmējiem attīstīties un radīt darbavietas;

10. uzskata, ka augstskolu programmas, piemēram, ERAF finansētā Birmingemas programma „Uzņēmumiem un nodarbinātības tīklam vajadzīgās prasmes” (*BSEEN*) Apvienotajā Karalistē, kas palīdz veidot uzņēmumus un uzņēmējdarbības prasmes, nodrošinot darbaudzināšanu, intensīvu atbalstu uzņēmējdarbības sākšanai un inkubatoru telpas jauniem uzņēmējdarbības veidiem, ir noteicošā nozīme nākotnes darbavietu radīšanā;

Demogrāfija

11. uzskata, ka dalībvalstis būtu jāmudina veicināt vecāku darba ņēmēju palikšanu darba tirgū, atbalstot darba dzīves paildzināšanu, izveidojot elastīgus darba tirgus un novērtējot pieredzi;

Tirgus pieejamība

12. uzsver, ka, lai atdzīvinātu Eiropas ekonomiku, ir jāizmanto vienotā tirgus iespējas, atverot robežas un veidojot jaunas iespējas uzņēmējdarbībai;

Finanses

13. uzskata, ka reāls ieguvums ir jauni finansēšanas veidi, izmantojot inovatīvas shēmas un ar bankām nesaistītu finansēšanu, piemēram, vienādranga aizdevumi, mikrokredīti un citi instrumenti, kas var nodrošināt uzņēmējdarbības sākšanai ļoti vajadzīgos ieguldījumus, lai veicinātu izaugsmi un radītu darbavietas;
14. atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir atvieglināt uzņēmumu piekļuvi ES atbalstam, vienotā portālā piedāvājot informāciju par struktūrfondiem, tostarp ESF; uzskata, ka vairāk jācenšas izplatīt informāciju esošiem un iespējamiem uzņēmējiem, izmantojot vienu kontaktpunktu;

Darba tirgus

15. pārliecinoši uzskata, ka uzņēmumi tikai tad var radīt darbavietas, ja ir vajadzīgie apstākļi, tostarp piekļuve kvalificētam darbaspēkam, elastīgu līguma noteikumu pieejamība un maksimāli samazināts administratīvais slogs;
16. uzskata, ka dalībvalstīm ātrāk jāreaģē uz darba tirgus vajadzībām, jo īpaši veicinot mācības darbavietā un mācekļību;

MVU un mikrouzņēmumi

17. uzskata, ka MVU ir vieni no visinovatīvākajiem uzņēmumiem ES un tiem ir būtiski svarīga nozīme darba iespēju nodrošināšanā;
18. uzsver principu „vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem”; atzinīgi vērtē e-komercijas priekšrocības, kas nodrošina MVU jaunas iespējas piekļūt vienotajam tirgum, samazināt izmaksas un konkurēt pasaules līmenī;
19. uzsver, ka galvenos šķēršļus MVU izveidei un straujai attīstībai rada piekļuve finansēm un finansējuma izmaksas, apgrūtināši noteikumi, netiešas darbaspēka izmaksas, grūtības piekļūt eksporta tirgiem, vidējie maksājumu termiņi un prasmju trūkums;
20. atzinīgi vērtē MVU testa ieviešanu; uzskata, ka ir jāievieš risku mazināšanas pasākumi, piemēram, ilgāks īstenošanas laiks, retākas pārbaudes vai atvieglināta dokumentu noformēšana, tomēr neradot darba tirgus dubultošanos;
21. atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā projektu *CREATE*, kas atbalsta šķēršļu likvidēšanu MVU izugsmei un konkurētspējai lauku apgabalos;
22. uzskata, ka dalībvalstis jānodrošina ar paraugprakses piemēriem par inovatīviem paņēmieniem administratīvā sloga un birokrātijas mazināšanai, jo īpaši attiecībā uz MVU un mikrouzņēmumiem;

Labāks regulējums

23. uzsver, ka ir vajadzīgs efektīvs regulējums, ko var ieviest vienkāršā veidā un kas var palīdzēt uzņēmējiem darboties saskaņā ar tiesiskuma principu un izmantot iespējas un aizsardzību, kuru piedāvā tiesību akti nodarbinātības un veselības un drošības jomā;
24. atzinīgi vērtē Komisijas pārskatu par „Top 10” attiecībā uz MVU visapgrūtinātākajiem tiesību aktiem; uzskata, ka ir jānodrošina, lai politikas veidošanas procesā ES ņemtu vērā uzņēmumu, jo īpaši MVU un mikrouzņēmumu, vajadzības;
25. atzinīgi vērtē jauno veselības un drošības stratēģiju; cer, ka tajā tiks pievērsta uzmanība vienkāršošanai, profilaksei un pašreizējo tiesību aktu labākai īstenošanai, nevis papildu regulējumam;
26. norāda, ka iniciatīvas „Top 10” apspriešanā tika arī secināts, ka Direktīva par darbalaiku ir sarežģīta un neelastīga un daudzos gadījumos MVU ir vajadzīga īpaša un dārga juridiskā palīdzība; aicina Komisiju nekavējoties izstrādāt precīzu tās ietekmes novērtējumu;
27. norāda, ka tika atzīts, ka arī Direktīva par pagaidu darba aģentūrām, radot administratīvo slogu un nesamērīgas prasības, apgrūtinā uzņēmumu pārrobežu darbības spēju;

Ieteikumi

28. aicina Komisiju un dalībvalstis ātri un vērienīgi rīkoties, lai samazinātu MVU regulatīvo slogu, vienlaikus nodrošinot, lai visi ierosinātie risinājumi būtu pamatoti ar pierādījumiem;

29. aicina Parlamenta locekļus pilnīgi izmantot Ietekmes novērtēšanas un Eiropas Savienības Pievienotās vērtības direktorātu, lai rūpīgi pārbaudītu izmaksas priekšlikumiem par politikas projektu;
30. aicina Komisiju novērst daudzo tiesību aktu negatīvo ietekmi uz uzņēmumiem, jo īpaši ņemot vērā zināšanu trūkumu un ES tiesību aktu vispārējo izpratni, sevišķi nodarbinātības un veselības un drošības tiesību aktu jomā;
31. aicina Komisiju saistībā ar programmu *REFIT* nodrošināt, lai visi tiesību akti pildītu tiem paredzēto uzdevumu, un noteikt jomas, kurās ir pārmērīgs slogs, neatbilstības vai neefektīvi pasākumi, jo īpaši nodarbinātības un sociālo lietu jomā;
32. aicina dalībvalstis atbalstīt pašnodarbinātību, jo īpaši jauniešu vidū, izveidojot vidi, kas mudinās uzņēmējus attīstīties un radīt jaunas darbavietas;
33. aicina Komisiju un likumdevējus izvērtēt Datu aizsardzības regulas pārmērīgi apgrūtināšo prasību iespējamo ietekmi uz darbavietu radīšanu nākotnē, tādējādi ietekmējot uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju saglabāt un radīt darbavietas;
34. aicina Komisiju un likumdevējus saistībā ar Direktīvu par darba ņēmēju norīkošanu darbā nodrošināt, lai visi pieņemtie pasākumi būtu samērīgi un mazinātu to uzņēmumu slogu, kas mēģina izmantot pakalpojumu sniegšanas brīvību;
35. aicina ES sadarboties ar dalībvalstīm un augstskolām, lai koordinētu un pilnīgi izmantotu ES finansējuma avotus, piemēram, ESF, ERAF un pamatprogrammu „Apvārsnis 2020”, ar mērķi veicināt uzņēmējdarbības kultūru, jo īpaši jauniešu vidū;
36. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Bezdarbs šobrīd ir Eiropas vislielākā sociālā problēma. Bezdarba līmenis 2013. gada jūlijā ES kopumā bija 11 %, un vairākās dalībvalstīs tas bija lielāks par 20 %. Stratēģijā „Eiropa 2020” ir noteikts mērķis līdz 2020. gadam panākt aktīvu nodarbinātību 75 % apmērā, un, ja mēs patiešām vēlamies sasniegt šo mērķi, mums jāpievērš uzmanība tam, kā Eiropa var radīt darbavietu izveidei piemērotu vidi.

Mums arī jāatceras galvenais princips, ka darbavietas rada uzņēmumi, jo īpaši MVU, mikrouzņēmumi, uzņēmēji un inovāciju ieviesēji, nevis ES izaugsmes plāni. Šobrīd MVU un mikrouzņēmumi nodrošina 90 miljonus darbavietu ES privātajā sektorā. Tāpēc tiem ir milzīgs darbavietu radīšanas, izaugsmes un inovāciju potenciāls. Ņemot vērā to, ka 85 % no visām jaunajām darbavietām pēdējos 10 gados ir izveidojuši MVU, mums jānodrošina, ka politikas veidošanas procesā MVU vajadzībām tiek pievērsta galvenā uzmanība.

ES un īpaši dalībvalstīm ir svarīga nozīme uzņēmumu atbalstīšanā, uzlabojot piekļuvi finansējumam, veicinot uzņēmējdarbību un vissvarīgāk — atklājot jaunus paņēmienus, kā radīt pareizu regulatīvo vidi.

Uzņēmumi var radīt darbavietas un pieņemt darbā vairāk cilvēku tikai tad, ja tirgus nodrošina šo iespēju, ja tie var paļauties uz kvalificētu darbaspēku, ja darba tirgi ir pietiekami elastīgi, ja darbaspēka izmaksas kopā ar algām atbilst ražīgumam, ja sociālās aizsardzības sistēmas uzlabo darba pievilcību un ja regulējums ir samērīgs un pamatots ar pierādījumiem.

Ir jārisina daži nozīmīgi uzdevumi, un, vienlaikus atzīstot politisko uzskatu plašo spektru šajā jautājumā, šajā ziņojumā ir mēģināts risināt vairākus jautājumus, tostarp jautājumu par to, kā ES dalībvalstis var uzlabot piekļuvi finansējumam, veicināt uzņēmējdarbību un izstrādāt labāku regulējumu.

Tika uzsvērti vairāki galvenie punkti, pirmkārt, uzņēmumiem, jo īpaši MVU un mikrouzņēmumiem, ir jāapgūst zināšanas un zinātība par piekļuvi ES atbalstam, izmantojot, piemēram, vienu kontaktpunktu un tīmekļa portālus.

Otrkārt, ņemot vērā to, ka to ES iedzīvotāju skaits, kas vēlas būt pašnodarbināti, pēdējos 3 gados ir samazinājies no 45 % līdz 37 %, ir svarīgi izpratni par uzņēmējdarbību attīstīt jau agrīnā posmā augstskolā un palielināt centienus atvieglināt stabilu uzņēmumu izdzīvošanas spēju un sniegt godīgiem uzņēmējiem otru iespēju.

Ziņojumā īpaši atzinīgi ir vērtētas inovatīvas uzņēmēju atbalsta iniciatīvas, tostarp programma *CREATE*, „*Erasmus* gados jaunajiem uzņēmējiem” un „Uzņēmējdarbības stratēģija 2020. gadam”.

Treškārt, ziņojumā uzsvērts, ka, palielinoties starptautiskajai konkurencei, ko veicina augsti kvalificēts darbaspēks, ES trūkst kvalificēta darbaspēka un atbilstīgu prasmju, tādējādi bremsējot ekonomikas izaugsmi. Acīmredzami palielinās augsti kvalificētu darbavietu skaits. Lielākajā vairākumā darbavietu, kas tiks radītas vai atbrīvosies līdz 2020. gadam, būs vajadzīga vidēja vai augsta kvalifikācija.

Konkrētāk, saskaņā ar aprēķiniem 2015. gadā IKT nozarē trūkstošo kvalificēto darbinieku skaits palielināsies no 384 000 līdz 700 000. Uzņēmumu pieaugošo pieprasījumu nespēs

apmierināt prasmju piedāvājums zinātnes, tehnoloģiju, inženierijas un matemātikas jomā.

Šajā ziņā ļoti svarīgi ir izveidot pareizu regulatīvu vidi, likvidējot nevajadzīgus šķēršļus, kas uzņēmumiem rada nesamērīgas izmaksas un kavē to izaugsmes spēju, spēju radīt darbavietas un konkurēt pasaules līmenī.

Ziņojumā uzsvērtas vairākas iniciatīvas, tostarp princips „vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem”, MVU tests, programma *REFIT*, Komisijas „Top 10” attiecībā uz visapgrūtinošākajiem tiesību aktiem (kur tika konstatēts, ka Direktīva par darbalaiku un Direktīva par pagaidu darba aģentūrām ir vai nu pārāk sarežģītas, vai tajās ir nesamērīgas prasības MVU), kuras palīdzēs nodrošināt, lai visi tiesību akti pildītu tiem paredzēto uzdevumu.

Likumdevējiem jānodrošina, lai visi izvirzītie noteikumi vai priekšlikumi veicinātu darbavietu radīšanu un neuzliktu uzņēmumiem nesamērīgu vai nepārdomātu slogu.